herpy

ŻABY

Chwytnica czerwonooka

Agalychnis callidryas

Agalychnis callidryas to jedna z najbardziej rozpoznawalnych żab w terrarystyce: liściasto zielona, z jaskrawoczerwonymi oczami, pomarańczowymi stopami oraz niebiesko-żółtymi bokami. W dzień śpi pod liściem i budzi się dopiero, gdy zgaśnie światło. Przy stabilnej temperaturze, wysokiej wilgotności i wysokim, gęsto obsadzonym roślinami terrarium jest to wdzięczna żaba do obserwowania, ale nie do brania na ręce.

Rodzina: Phyllomedusidae Nazwa angielska: Red-eyed Treefrog **Słabe toksyny skórne**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**4-8 cm** długość od pyska do kloaki
Waga	**6-15 g**
Długość życia	**4-8 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Temperatura w nocy	**20-22 °C**
Wilgotność	**60-90%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 2-3 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**Na liściach nad wodą**
Dojrzałość płciowa	**12-24 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**10-100**
Czas do wyklucia	**6-8 dni**
Okres larwalny	**35-60 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny, gotowa karma i inne kijanki**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Agalychnis callidryas to smukła żaba drzewna o długich, cienkich kończynach i dużych przylgach na palcach dłoni i stóp. Grzbiet jest liściasto zielony, boki mają niebieskie i żółte wzory, brzuch jest biały do jasnożółtego, a stopy pomarańczowe. Oczy są czerwone, z pionową źrenicą, a gdy żaba śpi, zakrywa je złocista, siateczkowato wzorzysta błona migawkowa. W spoczynku podkurcza nogi pod ciało, tak że jaskrawe barwy są ukryte. Niepokojona nagle otwiera oczy i odsłania boki oraz stopy. Może to sprawić, że drapieżnik zawaha się na chwilę, a żaba wykorzystuje tę chwilę do ucieczki.

Samice są wyraźnie większe od samców. Samce osiągają do 55 mm, a samice do 70 mm. Dorosłe osobniki ważą zwykle 6-15 g. Wzory na bokach różnią się w zależności od zasięgu: w Kostaryce i Panamie mogą być niebieskie, niebiesko-czerwone, pomarańczowe lub fioletowe. W handlu dostępne są też hodowlane odmiany barwne, m.in. żółte, czarne i albinosy.

Gatunek został opisany przez Cope'a w 1862 roku jako *Hyla callidryas* i obecnie należy do rodziny Phyllomedusidae.

Toksyczność skóry: jaskrawe barwy nie są ostrzeżeniem przed trucizną, jak u drzewołazów. Skóra zawiera jednak kilka biologicznie aktywnych peptydów, które mają odstraszać drapieżniki, więc jest to prawdziwa wydzielina skórna. Nie opisano jej jako niebezpiecznej dla ludzi i nic nie wskazuje na to, by gatunek był szczególnie toksyczny. Pole ustawiono na łagodną: myj ręce po pracach w terrarium i nie dotykaj potem oczu ani ust.

W niewoli gatunek żyje średnio nieco ponad 4 lata, a pojedyncze osobniki dożywają ponad 8 lat; dzikie zwierzęta żyją prawdopodobnie około 5 lat.

Występowanie i środowisko

Agalychnis callidryas występuje w Ameryce Środkowej, głównie po stronie karaibskiej, od południowego Meksyku przez Belize, Gwatemalę, Honduras, Nikaraguę i Kostarykę po Panamę. Znane są też stwierdzenia z północnej Kolumbii. Większość odnotowanych stwierdzeń pochodzi z Kostaryki i Panamy.

Gatunek występuje od poziomu morza do ok. 1 250 m n.p.m. i w wielu miejscach jest pospolity. Został oceniony jako najmniejszej troski (LC), ale utrata lasów i odłowy na potrzeby handlu zwierzętami wywierają presję na lokalne populacje.

> **Naturalny zasięg:** Meksyk, Belize, Gwatemala, Honduras, Nikaragua, Kostaryka, Panama i Kolumbia.

ŚRODOWISKO

Agalychnis callidryas zamieszkuje wilgotne nizinne lasy deszczowe i lasy wtórne, zawsze w pobliżu stawów, bagien lub innych wód stojących, których potrzebuje do rozrodu. Przebywa wysoko w listowiu, rzadko schodzi na dno lasu i częściej się wspina, niż skacze. W dzień śpi na spodniej stronie liścia, a nocą poluje na owady.

Okres rozrodu pokrywa się z porą deszczową, która na obszarze występowania trwa od maja do listopada, ze szczytem w czerwcu. Temperatura i wilgotność w naturze nie są znane.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Agalychnis callidryas wykorzystuje wysokość, dlatego terrarium musi być wysokie i mieć wiele dużych liści do spania. Para dorosłych zwierząt potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 45 × 60 cm, a trzy osobniki co najmniej 60 × 50 × 60 cm. Najlepiej trzymać gatunek w grupie 4-8 osobników w odpowiednio większym terrarium.

Obsadź terrarium gęsto odpornymi, wielkolistnymi roślinami, takimi jak epipremnum, *Philodendron*, *Dieffenbachia* i *Ficus*, i uzupełnij je gałęziami, rurami korkowymi i bambusem. Młode żaby rosną i czują się lepiej w terrariach z roślinami niż w terrariach bez nich. Rośliny tworzą niewielkie różnice temperatury i wilgotności, dzięki czemu żaba może sama wybierać, a do tego dają cień.

Podłoże nie ma większego znaczenia, ponieważ żaba prawie nigdy nie schodzi na dół. Wilgotny ręcznik papierowy łatwo wymienić i sprawdza się dobrze, ale włókno kokosowe, torfowiec lub podłoże z warstwą drenażową i liśćmi również się sprawdzą. Unikaj drobnych kamyków i kory, które żaba może połknąć, chwytając pokarm. Siatka na trzech czwartych pokrywy zapobiega zastojowi powietrza.

TEMPERATURA

Utrzymuj w terrarium 24-28 °C w dzień i 20-22 °C w nocy. Terraria bez roślin łatwo nagrzewają się o kilka stopni bardziej niż obsadzone. Gatunek nie wymaga zimowania.

Unikaj przeciągów i dużych wahań i nie stawiaj terrarium przy drzwiach ani oknach. Jeśli pomieszczenie nie utrzymuje ciepła, użyj słabej żarówki grzewczej nad jedną z siatek w pokrywie lub sterowanej termostatem maty grzewczej na boku. Mierz temperaturę zarówno u góry, jak i na dole, bo różnica może wynosić kilka stopni. Żaba, która w dzień siedzi ospała, z wyprostowanymi nogami i pomarszczoną skórą, może mieć za gorąco.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 60-90 %. Jedno zraszanie dziennie daje około 60-80 %, a obfite zraszanie 1-2 razy dziennie 80-90 %. Najlepiej zraszaj wieczorem, gdy żaby się budzą, i pozwól terrarium nieco przeschnąć w ciągu dnia. Przeciwdziała to grzybom i bakteriom.

Używaj higrometru i zraszaj odchlorowaną wodą z kranu, deszczówką lub wodą z odwróconej osmozy.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Postaw w terrarium stabilną, płytką miskę z wodą. Wystarczy 2-3 cm wody, by żaba mogła łatwo z niej wyjść. Żaba nie pije dużo, ale wchłania wodę przez skórę. Najlepiej wymieniaj wodę codziennie, a miskę zawsze czyść, gdy jest brudna, i co najmniej co drugi dzień.

Wodę z kranu uzdatniaj preparatem usuwającym chlor, chloraminę i metale ciężkie albo używaj deszczówki. Nie używaj mydła ani środków czyszczących w pobliżu wody. Jeśli konieczna jest dezynfekcja, można użyć F10 w rozcieńczeniu 1:500; podczas czyszczenia zakładaj rękawiczki. Kijanki muszą mieć własne akwarium; patrz rozdział o rozmnażaniu.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena Czytaj więcej: Odchów kijanek

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij 10-12 godzin światła dziennie, przede wszystkim dla roślin. Gatunek nie potrzebuje innego światła niż to, którego wymagają rośliny, ale jeśli to możliwe, można zapewnić niski poziom UVB. Nie wiadomo, czy gatunek odnosi korzyści z UVB, więc jest to opcjonalne; jeśli się na to zdecydujesz, użyj słabego źródła (strefa Fergusona 1) razem ze świetlówkami dla roślin i zadbaj o dużo cienia między liśćmi.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Podstawą diety są owady odpowiedniej wielkości: świerszcze, muchy domowe, plujki i ćmy. Owad karmowy może być co najwyżej tak duży jak odległość między oczami żaby. Larwy barciaka i małe jedwabniki również są przyjmowane, ale podawaj je w misce o wysokich ściankach, żeby nie odpełzły i się nie schowały. Gatunek przyjmuje mniejszą zdobycz niż inne żaby drzewne.

Dorosłe osobniki dostają 3-6 owadów trzy razy w tygodniu. Młode karmi się codziennie. Przed podaniem karm świerszcze owocami, warzywami i płatkami owsianymi i oprósz je preparatem wapniowo-witaminowym: młodym przy każdym karmieniu, dorosłym przy co drugim.

Podawaj pokarm tuż przed zgaszeniem światła, bo żaba poluje tylko w ciemności. Schłodzone owady w misce o wysokich ściankach albo słaba lampa w pomieszczeniu poza terrarium, która zwabia owady na szybę, ułatwiają żabom polowanie. Karotenoidy w diecie zwiększają wzrost samic i produkcję jaj oraz dają bardziej czerwoną skórę; jednostronna dieta może skutkować bledszymi zwierzętami, więc urozmaicaj pokarm.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Agalychnis callidryas prowadzi ściśle nocny tryb życia i jest spokojna. W dzień często widać tylko zieloną grudkę pod liściem z zamkniętymi oczami i jest to całkowicie normalne. Gdy zapada zmrok, żaba cicho wspina się po roślinach, poluje i odzywa się.

Gatunek można trzymać parami lub w małych grupach, jeśli jest miejsce i wiele miejsc do siedzenia. W okresie rozrodu samce mogą się sporo bić. Żaby nie należy brać na ręce, zarówno ze względu na wydzielinę skórną, jak i dlatego, że delikatna skóra ulega uszkodzeniu przez mydło, krem i pot. Jeśli trzeba przenieść żabę, użyj przezroczystego pojemnika.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są wyraźnie większe od samców i jest to, obok głosu samca, najpewniejsza cecha rozpoznawcza. Dojrzałe płciowo samce mają małe brązowe modzele godowe u nasady kciuka. Młode osiągają dojrzałość płciową między końcem pierwszego roku a wiekiem dwóch lat. Rozmnażaj tylko w pełni dorosłe zwierzęta w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

W naturze gatunek rozmnaża się w porze deszczowej. W niewoli trzeba porę deszczową odtworzyć. Można to zrobić, stosując przez miesiąc tylko dwa lekkie zraszania w tygodniu, temperaturę obniżoną o ok. 3 °C i mniej pokarmu. Następnie wraca się do normalnej temperatury, zrasza obficie co najmniej dwa razy dziennie i karmi co noc. Gdy samce się odzywają i mają modzele godowe, a samice są grube od jaj, zwierzęta przenosi się do komory deszczowej.

Komora deszczowa to wodoszczelne terrarium z 5-8 cm wody na dnie, pompą zanurzeniową sterowaną zegarem, która kilka razy każdej nocy zapewnia deszcz przez parę godzin, i grzałką akwariową ustawioną na ok. 27 °C. Nad wodą umieść duże, gładkie liście i połóż kawałek korka, na który żaby mogą się wspiąć. Użyj co najmniej dwóch samców na samicę i wpuść samce dzień lub dwa przed samicami. Jeśli w ciągu 1-2 tygodni się nie uda, przenieś zwierzęta z powrotem, karm je dobrze przez tydzień i spróbuj ponownie. Codziennie wymieniaj część wody. Ampleksus obserwuje się zwykle w ciągu 1-2 dni.

JAJA I KIJANKI

Samica składa jaja w grudce na spodniej stronie liścia zwisającego nad wodą i może złożyć kilka grudek w ciągu jednej nocy. Jedno zniesienie liczy od około tuzina do ponad 100 jaj, zwykle 20-40. Jaja tkwią w lepkiej galarecie. Jaja na szybie komory deszczowej również są częste. Gatunek nie opiekuje się potomstwem, więc po złożeniu jaj wyjmij dorosłe osobniki i wyłącz deszcz.

Jeśli jaja znajdują się nad wodą, mogą zostać na miejscu. W przeciwnym razie liść można odciąć i zawiesić nad akwarium, np. przyklejając go taśmą do szyby. Po wykluciu kijanki spadają do wody.

Kijanki są wszystkożerne i żywią się glonami, fragmentami roślin i drobnymi cząstkami, ale mogą też zjadać się nawzajem, więc unikaj przegęszczenia. Dobrze sprawdza się akwarium 100 × 50 × 30 cm o temperaturze 23-25 °C z filtrem gąbkowym i regularnymi częściowymi podmianami wody, a jako pokarm można podawać pokruszony suchy pokarm dla ryb i spirulinę w proszku w proporcji 1:1. 20-30 kijanek można też trzymać w wanience o pojemności ok. 19 litrów, w której połowę wody wymienia się dwa razy w tygodniu, a gdy kijanki rosną, co drugi dzień; karmi się je codziennie taką ilością, jaką zjedzą w ciągu 10 minut.

METAMORFOZA

Jaja zwykle wykluwają się po 6-8 dniach, jeśli pozostawi się je w spokoju. Zarodki mogą wykluć się wcześniej, gdy zniesienie wysycha lub zostanie potrząśnięte przez drapieżnika, co daje mniejsze, słabiej rozwinięte kijanki. Dlatego utrzymuj wilgotne powietrze i nie niepokój jaj.

Tylne kończyny pojawiają się po około 30 dniach, a przednie po około 36 dniach. Większość kijanek kończy metamorfozę w ciągu ośmiu tygodni przy 24 °C w wodzie, ale niektóre potrzebują więcej czasu. Gdy pojawią się przednie kończyny, kijanki przestają jeść i wychodzą z wody, zanim zniknie ogon. Połóż w wodzie kawałek korka lub gałąź, żeby mogły wyjść, i miej siatkę na akwarium, bo małe żabki od razu wspinają się po szybie.

ODCHÓW MŁODYCH

Przenieś świeżo przeobrażone młode do prostego zestawu z wilgotnym ręcznikiem papierowym, płytką miską z wodą i kilkoma roślinami. Młode łatwo wysychają, więc utrzymuj wilgoć. 10-20 młodych może przez pierwszy miesiąc przebywać w terrarium o pojemności 20-40 litrów, a potem przenosi się je do wyższego terrarium.

Gdy ogon zostanie wchłonięty, młode co noc przyjmują nielotne muszki owocowe i świerszcze o długości 3 mm. Przy każdym karmieniu oprószaj pokarm wapniem i witaminami. Sortuj młode według wielkości, żeby najmniejsze nie przegrywały konkurencji. Młode żaby są często brązowe w dzień i zielone w nocy, dopóki nie podrosną.

Zdrowie i częste błędy

Agalychnis callidryas źle znosi błędy w hodowli. Typowe problemy to:

- Odwodnienie i zbyt wysoka temperatura. Objawy to ospałość, pomarszczona skóra i wyprostowane nogi. Natychmiast sprawdź termometr i higrometr.
- Infekcje bakteryjne i pasożyty wewnętrzne, zwłaszcza u osobników odłowionych z natury. Lepiej kupuj zwierzęta z hodowli.
- Choroby zakaźne, takie jak chytridiomikoza i ranawirus. Trzymaj nowe zwierzęta w kwarantannie i używaj osobnych narzędzi.
- Blade barwy i słaba kondycja po jednostronnej diecie. Urozmaicaj pokarm.
- Osłabienie kości z powodu zbyt małej ilości wapnia i D3.

Zdrowa żaba siedzi w dzień w górnej części terrarium, ma mocne kończyny i zaokrąglony brzuch i otwiera jasne, czerwone oczy, gdy się ją niepokoi. Osłabiona żaba często siedzi na dnie i ma matowe barwy. Udaj się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli żaba przestaje jeść, ma rany, obrzęki albo zaczerwienione lub watowate miejsca na skórze, zwłaszcza na brzuchu i wewnętrznej stronie tylnych nóg.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/zaby/agalychnis-callidryas